

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2013 11 06
COM(2013) 769 final

2013/0377 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 dėl Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos Kioto protokolo techninio įgyvendinimo

(Tekstas svarbus EEE)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

Dohos pakeitimas

2012 m. gruodžio mėn. Dohos klimato kaitos konferencijoje 192 Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos (toliau – konvencija) Kioto protokolo šalys priėmė Kioto protokolo pakeitimą¹. Šiuo vadinamuoju Dohos pakeitimu nustatomas antrasis Kioto protokolo įsipareigojimų laikotarpis, prasidėjęs 2013 m. sausio 1 d. ir pasibaigiantis 2020 m. gruodžio 31 d.

Pagal Dohos pakeitimą Europos Sąjunga, jos valstybės narės ir Islandija įsipareigoja 2013–2020 m. vidutinį metinį išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekį sumažinti iki 80 % bazinių metų (daugiausia 1990 m.) kiekio². Šis įsipareigojimas grindžiamas išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo tikslais, nustatytais 2009 m. priimtame klimato kaitos ir energetikos dokumentų rinkinyje, visų pirma ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos ir pastangų pasidalijimo teisės aktuose³. Apskaičiuojant įsipareigojimą atsižvelgta į Europos Sąjungos teisės aktų taikymo srities ir Kioto protokolo antrojo įsipareigojimų laikotarpio aprėpties skirtumus⁴. Šis principas atitinka 2012 m. kovo mėn. Tarybos išvadą, kuriose teigiama, kad Europos Sąjungos, jos valstybių narių ir Islandijos bendras įsipareigojimas turėtų būti grindžiamas klimato kaitos ir energetikos dokumentų rinkiniu, taip pat kad atskirų valstybių narių išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo Kioto protokolo antruoju laikotarpiu įsipareigojimai neturi viršyti Europos Sąjungos teisės aktais joms nustatytų įsipareigojimų. Šio principo laikytasi Europos Sąjungos ir jos valstybių narių 2012 m. balandžio mėn. pateiktame dokumente dėl įsipareigojimų antruoju įsipareigojimų laikotarpiu⁵.

Dohos klimato kaitos konferencijoje, be Dohos pakeitimo, priimta dar keletas sprendimų, susijusių su didelio masto Dohos pakeitime numatytų teršalų mažinimo įsipareigojimų įgyvendinimo techniniais klausimais. Tarp jų – sprendimai dėl Kioto vienetų apskaitos ir tvarkymo pereinamuoju laikotarpiu tarp pirmojo ir antrojo įsipareigojimų laikotarpių ir antruoju įsipareigojimų laikotarpiu (sprendimai 1/CMP.8 ir 2/CMP.8)⁶. Dar keletas sprendimų, kuriais bus papildytas įgyvendinimo teisės aktų rinkinys, šiuo metu yra rengiami.

¹ Sprendimas 1/CMP.8, priimtas šalių konferencijoje, kuri laikoma Kioto protokolo šalių posėdžiu, FCCC/KP/CMP/2012/13/Add.1.

² Pirmuoju įsipareigojimų laikotarpiu ES baziniai metai buvo šie: anglies dioksido (CO₂), metano (CH₄) ir azoto oksido (N₂O) teršalų atveju visų valstybių narių baziniai metai buvo 1990 m., išskyrus Bulgariją (1988 m.), Vengriją (1985–1987 m. vidurkis), Slovėniją (1986 m.), Lenkiją (1988 m.) ir Rumuniją (1989 m.). Fluorintų dujų atveju visų valstybių narių baziniai metai buvo 1995 m., išskyrus Austriją, Prancūziją, Italiją ir Slovakiją (1990 m.) ir Rumuniją (1989 m.).

³ 2009 m. balandžio 23 d. priimti teisės aktai, įskaitant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/29/EB, iš dalies keičiančią Direktyvą 2003/87/EB, siekiant patobulinti ir išplėsti Bendrijos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą, ir 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 406/2009/EB dėl valstybių narių pastangų mažinti jų šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, Bendrijai siekiant įvykdyti įsipareigojimus iki 2020 m. sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, OL L 140 2009 6 5.

⁴ Šis taikymo srities skirtumas išsamiai paaiškintas 2012 m. vasario 13 d. Komisijos tarnybų darbiniame dokumente „Preparing the EU's Quantified Emission Limitation or Reduction Objective (QELRO) based on the EU Climate and Energy Package“, SWD(2012) 18 *final*, 2012 2 13.

⁵ Danijos ir Europos Komisijos Europos Sąjungos ir jos valstybių narių vardu 2012 m. balandžio 19 d. pateiktas dokumentas „Information on the quantified emission limitation or reduction objectives (QELROs) for the second commitment period under the Kyoto Protocol“, FCCC/KP/AWG/2012/MISC.1.

⁶ Žr. 1 išnašą pirmiau.

Europos Sąjunga siekia padėti užtikrinti, kad jie būtų priimti 2013 m. lapkričio mėn. Varšuvoje įvyksiančioje Klimato kaitos konferencijoje.

Bendras Europos Sąjungos, jos valstybių narių ir Islandijos įsipareigojimų vykdymas

Kioto protokolo 4 straipsnyje numatyta, kad Šalis savo įsipareigojimus gali vykdyti bendrai. Šia galimybe Europos Sąjunga ir jos valstybės narės pasinaudojo ratifikuodamos Kioto protokolą 2002 m. ir įgyvendindamos pirmojo laikotarpio įsipareigojimus⁷. Per derybas dėl Dohos pakeitimo Europos Sąjunga ir jos valstybės narės neslėpė, kad jos ir antrojo laikotarpio įsipareigojimus ketina vykdyti bendrai, šįkart kartu su Islandija.

Jei Šalis susitaria įsipareigojimus vykdyti bendrai, laikoma, kad kiekviena Šalis savo įsipareigojimus įvykdė, jei įvykdomas jų bendras įsipareigojimas (grindžiamas bendru per įsipareigojimų laikotarpį išmestų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu). Tačiau, jei bendro įsipareigojimo įvykdyti nepavyktų, kiekviena Šalis prisiima atsakomybę už savo išmetamųjų teršalų kiekį, nurodytą bendro įsipareigojimų vykdymo susitarime. Todėl Kioto protokole reikalaujama, kad bendro įsipareigojimų vykdymo susitarimo šalys nustatytų ir deponuodamos priėmimo dokumentus praneštų apie kiekvienai bendro įsipareigojimų vykdymo susitarimo šaliai paskirtą išmetamųjų teršalų kiekį.

Bendro Europos Sąjungos, jos valstybių narių ir Islandijos įsipareigojimų vykdymo sąlygos išdėstytos Tarybos sprendimo dėl Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos Kioto protokolo Dohos pakeitimo patvirtinimo ir bendro pagal jį priimtų įsipareigojimų vykdymo pasiūlymo I priede⁸. Šios sąlygos taip pat bus įtrauktos į dvišalį susitarimą su Islandija, dėl kurio 2013 m. birželio mėn. Komisija pasiūlė Tarybai priimti derybų įgaliojimų rekomendacijas. Kai bus sutarta dėl šių sąlygų, įskaitant atitinkamus išmetamųjų teršalų kiekius, jas reikės pranešti JTBBKKK sekretoriui tuo metu, kai Europos Sąjunga, jos valstybės narės ir Islandija deponuos Dohos pakeitimo priėmimo dokumentus.

Išmetamųjų teršalų apskaita po 2012 m.

Kioto protokolo antruoju įsipareigojimų laikotarpiu bus kaip ir iki šiol, o tam tikru mastu netgi plačiau, taikoma dabartinė išmetamųjų teršalų apskaitos sistema siekiant, kad būtų galima skaidriai stebėti Šalių rezultatus ir atitiktį įsipareigojimams. Vienas pagrindinių šios sistemos reikalavimų – kad kiekviena įsipareigojusi Šalis apskaičiuotų nustatytąją normą. Nustatytoji norma – tai anglies dioksido ekvivalento (CO₂ ekv) tonomis išreikštas išmetamųjų teršalų kiekis, kurį kiekviena Šalis turi teisę išmesti per visą įsipareigojimų laikotarpį. Pagal nustatytosios normos dydį kiekviena Šalis savo nacionaliniame registre sukuria atitinkamą skaičių nustatytosios normos vienetų (NNV). Pagal Tarybos sprendimo pasiūlymo II priede išdėstytą bendro įsipareigojimų vykdymo susitarimą tai reiškia, kad Europos Sąjunga, jos valstybės narės ir Islandija kiekviena yra atsakinga už tai, kad kiekvienos iš jų nacionaliniame registre būtų sukurtas jos nustatytąją normą atitinkantis nustatytosios normos vienetų skaičius.

Be NNV, nacionaliniuose registruose taip pat registruojami ir apskaitomi naudojant Kioto protokolo lanksčiuosius mechanizmus įgytų vienetų sandoriai. Tokie vienetai gali būti ne tik NNV, bet ir patvirtinti išmetamųjų teršalų mažinimo vienetai (PTMV), kurie įgyjami vykdant projektus pagal švarios plėtros mechanizmą, išmetamųjų teršalų mažinimo vienetai (TMV), kurie įgyjami vykdant bendro įgyvendinimo projektus, taip pat išmetamųjų teršalų šalinimo vienetai (TŠV), kurie įgyjami už išmetamųjų teršalų šalinimą absorbentais. Šių vienetų sandoriams bus taikomi tarptautiniai reikalavimai, kaip antai dalyvavimo lanksčiuosiuose

⁷ 2002 m. balandžio 25 d. Tarybos sprendimas 2002/358/EB dėl Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos Kioto protokolo patvirtinimo Europos bendrijos vardu ir bendro jame numatytų įsipareigojimų vykdymo, OL L 130/1, 2002 5 15, p. 1.

⁸ COM(2013) 768 final.

mechanizmuose kriterijai ir su įsipareigojimų laikotarpio rezervu (ILR) susiję reikalavimai. Tokiais reikalavimais užtikrinama, kad Šalis neparduotų daugiau vienetų, negu kad joje iš tikrųjų sumažinama išmetamųjų teršalų. Be to, Dohos klimato kaitos konferencijoje susitarta dėl perėjimo nuo pirmojo prie antrojo įsipareigojimų laikotarpio taisyklių, visų pirma susijusių su pirmojo įsipareigojimų laikotarpio NNV pertekliaus perkėlimu į antrąjį įsipareigojimų laikotarpį.

Nors iš esmės naujosios pagal Kioto protokolą sutartos taisyklės neturi poveikio ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos (ES ATLPS) veikimui ir Sprendimo dėl pastangų pasidalijimo taikymui, tačiau apskaitos, vykdomos pagal Kioto protokolo sistemą, ir apskaitos, vykdomos pagal Europos Sąjungos teisės aktus, sąveiką reikėtų išdėstyti aiškiau, o pagal Kioto protokolą nustatytas taisyklės reikėtų suderinti su ES teisės aktais nustatytomis taisyklėmis. Be to, reikės priimti papildomų techninių taisyklių, susijusių su bendro įsipareigojimų vykdymo susitarimo įgyvendinimu.

Techninio įgyvendinimo Europos Sąjungoje teisinis pagrindas

Per pirmąjį Kioto protokolo įsipareigojimų laikotarpį (2008–2012 m.) reikalavimai, dėl kurių buvo sutarta tarptautiniu mastu, buvo įgyvendinami Sprendimu dėl monitoringo mechanizmo⁹ ir registrų reglamentais, taikomais ES ATLPS antruoju prekybos laikotarpiu (2008–2012 m.)¹⁰. Pagal šiuos reikalavimus buvo apskaitomi išmetamieji teršalai ir vienetai, vykdoma ES bendro įsipareigojimų vykdymo veikla, tvarkomi vienetai, susiję su įsipareigojimais pagal Kioto protokolą; jais taip pat buvo reglamentuojama Kioto vienetų ir ES ATLPS vienetų administravimo sąveika. Registrų reglamentuose nustatytos vienetų apskaitos ir tvarkymo taisyklės, susijusios su ES ATLPS ir Kioto protokolo pirmojo įsipareigojimų laikotarpio įgyvendinimu. Šiuo metu galiojančiu Registrų reglamentu¹¹ reglamentuojamas tik vienetų tvarkymas, susijęs su trečiojo ES ATLPS prekybos laikotarpio bei Sprendimo dėl pastangų pasidalijimo įgyvendinimu ir taikymu. Tačiau juo nereglamentuojami apskaitos reikalavimai, susiję su Kioto protokolo techniniu įgyvendinimu po 2012 m.

Siekiant užtikrinti Kioto protokolo įgyvendinimą po 2012 m., Europos Sąjunga, jos valstybės narės ir Islandija turi nustatyti techninio įgyvendinimo taisykles. Neseniai priimtame Stebėsenos mechanizmo reglamente¹² nėra teisinio pagrindo, kuriuo remdamasi Komisija galėtų tai padaryti valstybių narių nacionalinių registrų atžvilgiu. Todėl Stebėsenos mechanizmo reglamentą reikia iš dalies pakeisti, kad būtų įtvirtintas reikiamas teisinis pagrindas.

⁹ 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 280/2004/EB dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos Bendrijoje monitoringo mechanizmo ir Kioto protokolo įgyvendinimo (OL L 49, 2004 2 19, p. 1).

¹⁰ 2004 m. gruodžio 21 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 2216/2004 dėl standartizuotos ir apsaugotos registrų sistemos pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 280/2004/EB (OL L 386, 2004 12 29, p. 1) ir 2010 m. spalio 7 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 920/2010 dėl standartizuotos ir apsaugotos registrų sistemos sutinkamai su 2003/87/EB Europos Parlamento ir Tarybos direktyva ir Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 280/2004/EB (OL L 270, 2010 10 14, p. 1).

¹¹ 2013 m. gegužės 2 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 389/2013, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos sprendimus Nr. 280/2004/EB ir Nr. 406/2009/EB įsteigiamas Sąjungos registras ir panaikinami Komisijos reglamentai (ES) Nr. 920/2010 ir Nr. 1193/2011 (OL L 122, 2013 5 3, p. 1).

¹² 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo stebėsenos bei ataskaitų ir kitos su klimato kaita susijusios nacionalinio bei Sąjungos lygmens informacijos teikimo mechanizmo ir kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 280/2004/EB (OL L 165, 2013 6 18, p. 13).

2. TECHNINIS KIOTO PROTOKOLO ĮGYVENDINIMAS PO 2012 M.

Norint užtikrinti Kioto protokolo techninį įgyvendinimą Europos Sąjungoje po 2012 m., sudaryti sąlygas veiksmingai bendrai vykdyti Europos Sąjungos, jos valstybių narių ir Islandijos įsipareigojimus ir užtikrinti, kad tai derėtų su ES ATLPS veikla ir Sprendimu dėl pastangų pasidalijimo, Europos Sąjungai reikalingos techninės įgyvendinimo taisyklės. Tose taisyklėse turėtų būti nustatyta daugelis dalykų, visų pirma:

- vienetų tvarkymo procesas, kaip antai Kioto vienetų sandoriai (vienetų išdavimas, perdavimas, įsigijimas, panaikinimas, nurašymas, perkėlimas, pakeitimas ar galiojimo datos pakeitimas) Europos Sąjungos, nacionaliniuose valstybių narių ir Islandijos registruose bei tarp tokių registrų;
- apskaitos procesai, susiję su perėjimu nuo pirmojo prie antrojo įsipareigojimų laikotarpio, įskaitant pirmojo įsipareigojimų laikotarpio NNV, PTMV ir TMV pertekliaus perkėlimą į antrąjį įsipareigojimų laikotarpį;
- ankstesnio laikotarpio pertekliaus rezervo (ALPR) ir įsipareigojimų laikotarpio rezervo (ILR) kiekvienam bendro įsipareigojimų vykdymo susitarimo dalyviui sukūrimas ir tvarkymas;
- mokestis, arba pajamų mokestis, taikomas išduodant TMV ir pirmą kartą tarptautiniu mastu perduodant NNV antruoju įsipareigojimų laikotarpiu.

Šiuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamento pasiūlymu sukuriamas teisinis pagrindas, kuriuo remiantis šiuos techninius klausimus bus galima įgyvendinti Europos Sąjungoje priimant teisės aktus.

Vienetų tvarkymo procesas

Šiame pasiūlyme numatyti deleguotieji aktai reikalingi tam, kad būtų užtikrinta, jog visi Kioto vienetų sandoriai Europos Sąjungos registre ir nacionaliniuose valstybių narių ir Islandijos registruose derėtų su bendru jų įsipareigojimų vykdymu. Sandoriai apima vienetų išdavimą, perdavimą, įsigijimą, panaikinimą, perkėlimą, pakeitimą, galiojimo datos pakeitimą ir nurašymą. Be to, būtina užtikrinti, kad būtų veiksmingai įgyvendinami vienetų tvarkymo procesai, nustatyti siekiant apskaityti išmetamuosius teršalus ir vienetus, kuriems taikoma ES ATLPS ir Sprendimas dėl pastangų pasidalijimo. Antrojo įsipareigojimų laikotarpio bendro įsipareigojimų vykdymo susitarime reikės išsamiau išdėstyti Kioto protokolo įgyvendinimo taisyklės Europos Sąjungoje.

Be to, ir pagal ES ATLPS, ir pagal Sprendimą dėl pastangų pasidalijimo leidžiama tam tikru ribotu mastu naudoti Kioto vienetus atitiktai ES teisės aktuose nustatytiems įsipareigojimams užtikrinti. Labai svarbu, kad Kioto protokolo techninio įgyvendinimo Europos Sąjungoje taisyklėse būtų numatyta tiek pat veiksmų laisvės kaip ir Sąjungos teisės aktuose, kad veiklos vykdytojai tais vienetais galėtų naudotis pagal ES ATLPS nuostatas, o valstybės narės – vykdydamos savo įsipareigojimus pagal Sprendimą dėl pastangų pasidalijimo. Taip pat labai svarbu, kad techninėse įgyvendinimo taisyklėse būtų numatyti patikimi apskaitos metodai ir taip Kioto protokolo įgyvendinimo taisyklės būtų kuo labiau suderintos su ES ATLPS ir Sprendimu dėl pastangų pasidalijimo. Tai, be kita ko, reiškia, kad turi būti užtikrinta, jog už kiekvieną sukuriamą arba atitiktai panaudojamą ES vienetą būtų išduodamas arba nurašomas vienas Kioto vienetas.

Be to, šiame pasiūlyme numatyti deleguotieji teisės aktai reikalingi tam, kad būtų veiksmingai reguliuojamas vienetų nurašymas po 2012 m., nes bendro įsipareigojimų vykdymo sėkmė priklausys nuo to, ar Europos Sąjunga, kiekviena jos valstybė narė ir Islandija nurašys tiek vienetų, kiek yra išmetusios teršalų. Jei Europos Sąjunga, jos valstybės narės ir Islandija

nuosekliai nurašinės vienetus ir bus aiškiai nustatyta, kiek vienetų turi nurašyti kiekviena Šalis, įgyvendindamos savo įsipareigojimus pagal Sąjungos teisės aktus Šalys automatiškai bus įgyvendinusios savo įsipareigojimus pagal Kioto protokolą ir *vice versa*. Be to, toks procesas reikalingas pagal ES ATLPS vykdomos apskaitos vientisumui užtikrinti. Jei veiklos vykdytojai, kuriems taikoma ES ATLPS, įvykdys įpareigojimus pagal šią sistemą, tai bus garantija, kad jiems nereikia įsigyti papildomų Kioto vienetų savo išmetamiesiems teršalams kompensuoti pagal Kioto protokolo apskaitos reikalavimus antruoju įsipareigojimų laikotarpiu. Todėl šiame pasiūlyme numatytais deleguotaisiais aktais bus užtikrinta, kad 2013 m. sausio 1 d.–2020 m. gruodžio 31 d. laikotarpio išmetamųjų teršalų, kuriems taikoma ES ATLPS, kiekis atitiks nurašytų Kioto protokolo antrojo įsipareigojimų laikotarpio vienetų skaičių. Iš esmės jais bus užtikrinta, kad už kiekvieną ES ATLPS vienetą, grąžintą dėl teršalų išmetimo iš Kioto protokolo A priede nurodytų šaltinių, bus nurašytas vienas Kioto vienetas, galiojantis antruoju įsipareigojimų laikotarpiu. Lygiai taip pat jais bus nustatyta, kad antruoju įsipareigojimų laikotarpiu galiojantys Kioto vienetai turi būti nurašomi už sektoriuose, kuriems ATLPS netaikoma, valstybių narių ir Islandijos išmestus ir absorbuotus teršalus, jei toms dujoms, šaltiniams ir absorbentams taikomas Kioto protokolą.

Apskaitos procesai, susiję su perėjimu nuo pirmojo prie antrojo įsipareigojimų laikotarpio

Sprendime 13/CMP.1, kuriame išdėstytos pagrindinės Kioto protokolo apskaitos taisyklės¹³, numatyta, kad užbaigus visų Šalių atitikties vertinimą, Šalys gali perkelti TMV, PTMV ir NNV į kitą įsipareigojimų laikotarpį. Pagal minėtą sprendimą galima perkelti 2,5 % Šalies nustatytosios normos sudarantį TMV ir PTMV kiekį. Negalima perkelti teršalų šalinimo vienetų (TŠV), laikinų PTMV (LPTMV), ilgalaikių PTMV (IPTMV) ir TMV, kurie konvertuoti iš TŠV. Sprendimu 1/CMP.8 patvirtinama, kad šios taisyklės galioja ir po 2012 m., bei nustatomas naujas reikalavimas, kad perkeltas NNV kiekis turi būti pervestas į Šalies ankstesnio laikotarpio pertekliaus rezervą (ALPR).

PTMV ir TMV kiekio, kuris gali būti perkeltas, procentinės dalies riba taikoma remiantis nustatyta norma, o pirmuoju įsipareigojimų laikotarpiu galiojantys PTMV ir TMV, panaudoti atitiktčiai trečiajame ES ATLPS etape užtikrinti (2013–2020 m.) laikomi Sąjungos registre. Dėl šių priežasčių labai svarbu, kad ta riba visoje Europos Sąjungoje ir jos valstybėse narėse būtų taikoma taip, kad tuos vienetus būtų galima perkelti siekiant vėliau nurašyti. Be to, pagal ES ATLPS reikalaujama, kad sąskaitas būtų atsidariusios ir jas tvarkytų ne tik Šalys, bet ir privatus subjektai. Jei tarp tų sąskaitose laikomų vienetų yra PTMV ir TMV, svarbu, kad būtų nustatytos nuoseklios taisyklės, leidžiančios optimaliai įgyvendinti perkėlimo taisykles. NNV, atitinkantys tarp antro ir trečio ES ATLPS etapų sukauptų ATL skaičių, taip pat laikomi Sąjungos registre. Todėl deleguotaisiais aktais taip pat reikės nustatyti perkėlimo taikymo nustatytosios normos vienetams taisyklės siekiant pagal Kioto protokolą galiojančios apskaitos sistemos įgyvendinimą suderinti su ES ATLPS ir Sprendimu dėl pastangų pasidalijimo.

Įsipareigojimų laikotarpio rezervo (ILR) ir ankstesnio laikotarpio pertekliaus rezervo (ALPR) kiekvienai bendro įsipareigojimų vykdymo susitarimo šaliai sukūrimas ir tvarkymas

Šiame pasiūlyme numatytais deleguotaisiais aktais taip pat reikės nustatyti įsipareigojimų laikotarpio rezervo (ILR) darbo tvarką Europos Sąjungos, jos valstybių narių ir Islandijos nacionaliniuose registruose. Tarptautinis reikalavimas sukurti ir tvarkyti ILR yra kiekvienos

¹³ Sprendimas 13/CMP/1 dėl nustatytosios normos vienetų apskaitos tvarkos pagal Kioto protokolo 7 straipsnio 4 dalį (angl. “Modalities for the accounting of assigned amounts under Article 7, paragraph 4, of the Kyoto Protocol”), FCCC/KP/CMP/2005/8/Add.2.

Šalies atsakomybės už jos nustatytosios normos vienetų tvarkymą ir apskaitą dalis. Tarptautiniuose sprendimuose nustatyta, kad ĮLR yra lygus arba 90 % Šalies pradinės nustatytosios normos, arba 100 % naujausio peržiūrėto inventoriaus, padauginto iš aštuonių – priklausomai nuo to, kuris dydis yra mažesnis. Kiekvienas bendro įsipareigojimų vykdymo susitarimo dalyvis turi savo atskirą ĮLR. Kadangi valstybių narių ir Islandijos nustatytoji norma susijusi tik su sektoriais, kuriems netaikoma ES ATLPS, o Sąjungos nustatytoji norma susijusi su ATLPS sektoriais, šiame pasiūlyme numatytais deleguotaisiais aktais turi būti nustatytas nuoseklus tikslaus skaičiavimo ir skaidraus ataskaitų teikimo metodas, taikomas atitinkamo įsipareigojimų laikotarpio Europos Sąjungos, jos valstybių narių ir Islandijos rezervams.

Sprendimu 1/CMP.8 reikalaujama, kad kiekviena Šalis savo nacionaliniame registre sukurtų ankstesnio laikotarpio pertekliaus rezervą (ALPR) sąskaitą, ir nustatomos tokios ALPR taikomos taisyklės: vienetai gali būti perkelti iš vienos ALPR sąskaitos į kitą; kiekviena Šalis gali nurašyti tiek savo ALPR esančių vienetų, kiek antrojo įsipareigojimų laikotarpio išmetamųjų teršalų kiekis viršija nustatytąją normą; Šalis gali įsigyti ne daugiau kaip 2 % jos ankstesnio įsipareigojimų laikotarpio nustatytosios normos sudarančių vienetų iš kitos Šalies ALPR. Europos Sąjunga, jos valstybės narės ir Islandija kiekviena yra atsakinga už ALPR sukūrimą ir tvarkymą pagal sutartas tarptautines taisykles ir bendro įsipareigojimų vykdymo susitarimo sąlygas. Būtina nustatyti kiekvieno ALPR aprėptį remiantis siūlomo Tarybos sprendimo I priede apibrėžtais išmetamųjų teršalų kiekiais. Taip pat būtina nustatyti bendras taisykles dėl pradinio balanso¹⁴ ir dėl vienetų naudojimo bei įsigijimo Europos Sąjungos, jos valstybių narių ir Islandijos ankstesnio laikotarpio pertekliaus rezervuose.

Pajamų mokestis, taikomas NNV ir TMV

Sprendime 1/CMP.8 nustatyta, kad pirmą kartą atliekant tarptautinį NNV perdavimą ir išduodant TMV turi būti mokamas 2 % pajamų mokestis. Už šio mokesčio taikymą išduodant TMV atsakingos kiekviena valstybė narė ir Islandija. Vis dėlto, kadangi turi būti išlaikytas NNV balansas siekiant užtikrinti, kad už kiekvieną vienetą, panaudotą atitiktčiai pagal Sprendimą dėl pastangų pasidalijimo užtikrinti, būtų galimybė nurašyti vieną galiojantį Kioto vienetą, šiame pasiūlyme numatytais deleguotaisiais aktais turi būti užtikrinta, kad pajamų mokesčio taikymas būtų suderintas su Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimais.

3. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

Šiuo pasiūlymu iš dalies keičiamas Stebėsenos mechanizmo reglamento teisinis pagrindas, kad Komisija ne teisėkūros procedūra galėtų priimti neesmines nuostatas dėl Kioto vienetų apskaitos po 2012 m. ES teisėje. Esminės nuostatos, susijusios su Europos Sąjungos, jos valstybių narių ir Islandijos įsipareigojimais, jų įgyvendinimu ir bendru vykdymu, nustatytos įvairiose teisės priemonėse, be kita ko, atskirame Tarybos sprendimo pasiūlyme. Jos taip pat bus nustatomos dvišaliame susitarime su Islandija ir yra įtrauktos į Dohos pakeitimą bei į papildomus Šalių konferencijos, laikomos Kioto protokolo Šalių posėdžiu, sprendimus, taip pat jos bus nustatomos Stebėsenos mechanizmo reglamente ir pagal jį priimsimuose deleguotuosiuose ir įgyvendinimo aktuose.

Pagal ankstesnius registrų reglamentus tokios taisyklės buvo priimanamos taikant reguliavimo su tikrinimu komiteto procedūrą. Jų teisinis pagrindas buvo nustatytas Sprendime dėl

¹⁴ Pradinį balansą Europos Sąjungos ankstesnio laikotarpio pertekliaus rezerve, kuris bus sukurtas Sąjungos registre, sudarys daugiausia NNV, laikomi Sąjungos registre pagal Reglamento 920/2010/EB 56 straipsnį, kurie atitinka ES ATLPS apyvartinius taršos leidimus, sukaupus pagal Reglamento 920/2010/EB 57 straipsnį. Kiekvienos iš valstybių narių ir Islandijos ALPR pradinį balansą sudarys nacionaliniame registre perkelti NNV.

monitoringo mechanizmo. Teisinis pagrindas, kuriuo remiantis techninius klausimus, susijusius su vienetų tvarkymu Kioto protokolo pirmuoju įsipareigojimų laikotarpiu, buvo galima įgyvendinti priimant registrų reglamentus, nustatytas Sprendime dėl monitoringo mechanizmo 3 straipsnio 3 dalyje ir 6 straipsnio 1 dalyje. Tose nuostatose, be kita ko, nustatyta, kad komitologijos tvarka turi būti priimtos įgyvendinimo nuostatos, susijusios su nacionalinių registrų ankstesnių metų informacijos apie nustatytosios normos vienetų, teršalų šalinimo vienetų, išmetamųjų teršalų mažinimo vienetų ir patvirtintų teršalų šalinimo vienetų išdavimą, laikymą, perdavimą, atšaukimą bei panaikinimą ataskaitomis. Jose taip pat numatyta, kad komitologijos tvarka priimamos priemonės, susijusios su Bendrijai ir jos valstybėms narėms taikomu reikalavimu sukurti ir tvarkyti registrus, kad užtikrintų tikslią nustatytosios normos vienetų, teršalų šalinimo vienetų, teršalų mažinimo vienetų ir patvirtintų išmetamųjų teršalų mažinimo vienetų išdavimo, laikymo, perdavimo, įsigijimo, atšaukimo bei panaikinimo ir nustatytosios normos vienetų, teršalų mažinimo vienetų ir patvirtintų išmetamųjų teršalų mažinimo vienetų apskaitą.

Sprendimas dėl monitoringo mechanizmo buvo panaikintas ir pakeistas Stebėsenos mechanizmo reglamentu, kuris įsigaliojo 2013 m. liepos 8 d. Stebėsenos mechanizmo reglamento 10 straipsnyje (Registrų sudarymas ir tvarkymas) daroma nuoroda į registrų sistemą, kuria techniškai įgyvendinamas Kioto protokolas dėl vienetų tvarkymo nacionaliniuose registruose. Šia sistema įgyvendintas pagrindinis elementas tarptautinio reikalavimo, kad Sąjunga ir valstybės narės sukurtų ir tvarkytų registrus siekdamos vesti tikslią atitinkamai NNV, TŠV, TMV, PTMV, laikinų PTMV ir ilgalaikių PTMV išdavimo, laikymo, perdavimo, įsigijimo, atšaukimo, nurašymo, perkėlimo, pakeitimo arba galiojimo pabaigos pakeitimo apskaitą. 10 straipsnio 4 dalies nuostata, kuria pakeista Sprendimo dėl monitoringo mechanizmo 6 straipsnio 1 dalis, taip pat yra teisinis pagrindas, kuriuo remiantis gali būti priimamas deleguotasis aktas, kuriuo įgyvendinamos neesminės Kioto protokolo techninio įgyvendinimo nuostatos, susijusios su vienetų tvarkymu nacionaliniuose registruose. Tačiau Sprendimo dėl monitoringo mechanizmo 6 straipsnio 1 dalis buvo taikoma visiems vienetų tvarkymo klausimams, susijusiems su Bendrijos ir jos valstybių narių registrais, o Stebėsenos mechanizmo reglamente šios nuostatos taikymo sritis susiaurinta. Deleguotųjų aktų priėmimo teisinis pagrindas dabar taikomas tik Sąjungos registro (o ne Sąjungos *ir valstybių narių registrų*) sukūrimui (o ne sukūrimui *ir tvarkymui*).

Siekiant sukurti veiksmingą registrų sistemą, kuria būtų įgyvendinti nauji vienetų tvarkymo Kioto protokolo antruoju įsipareigojimų laikotarpiu reikalavimai, būtina iš dalies pakeisti Stebėsenos mechanizmo reglamento 10 straipsnį. Jo taikymo sritis turėtų būti išplėsta taip, kad apimtų visus techninio įgyvendinimo klausimus, susijusius su vienetų tvarkymu nacionaliniuose registruose, kaip reikalaujama Kioto protokole, Dohos pakeitime ir pagal jį priimtuose sprendimuose dėl Kioto protokolo antrojo įsipareigojimų laikotarpio.

Remiantis taisyklių, kurios turi būti priimamos šiame pasiūlyme numatytais teisės aktais, turiniu, šie teisės aktai taip pat turi būti priimami kaip deleguotieji aktai pagal SESV 290 straipsnį, kaip numatyta Stebėsenos mechanizmo reglamento 10 straipsnio 4 dalyje.

Deleguotaisiais aktais papildomos esminės taisyklės išsamiau išdėstant jų esmę ir išsamiau reglamentuojant detales. Jie skiriasi nuo įgyvendinimo aktų, numatytų SESV 291 straipsnyje, kuriais nustatomos vienodos Sąjungos teisės aktų įgyvendinimo valstybėse narėse sąlygos. Kaip matyti iš to, kas išdėstyta pirmiau, apskaitos reikalavimai, kurie turi būti įgyvendinti po 2012 m., kyla ne tik iš ES teisės, bet ir dažnai yra grindžiami tarptautiniu mastu suderintomis taisyklėmis. Be to, juos įgyvendina ne tik valstybės narės, bet jie taip pat taikomi pačiai Europos Sąjungai, todėl atitinkamos prievolės tenka ES institucijoms, Kaip numatyta SESV 290 straipsnyje, šiame pasiūlyme numatytais deleguotaisiais aktais nebūtų derinamas jau

esamų taisyklių įgyvendinimas, – jais turėtų būti nustatytos papildomos konkrečios Kioto protokolo įgyvendinimo po 2012 m. techninės detalės.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 dėl Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos Kioto protokolo techninio įgyvendinimo

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 192 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹⁵ ir atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę¹⁶,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) Taryba priėmė sprendimą [...] dėl Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos Kioto protokolo Dohos pakeitimo patvirtinimo ir bendro pagal jį priimtų įsipareigojimų vykdymo.¹⁷ Tuo sprendimu Sąjungos vardu patvirtinamas Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos (JTBBKK) Kioto protokolo Dohos pakeitimas, kuriuo nustatomas antrasis įsipareigojimų laikotarpis, ir nustatomos bendro Sąjungos, jos valstybių narių ir Islandijos įsipareigojimų vykdymo pagal Kioto protokolo 4 straipsnį sąlygos;
- (2) reikia nustatyti tam tikras taisykles, susijusias su Dohos pakeitimo patvirtinimu, Šalių konferencijoje, laikomoje Kioto protokolo Šalių posėdžiu, priimtų papildomų sprendimų įgyvendinimu ir bendro Sąjungos, jos valstybių narių ir Islandijos įsipareigojimų vykdymo sąlygomis; tomis taisyklėmis turėtų būti užtikrintas Kioto protokolo techninis įgyvendinimas po 2012 m., siekiant, kad bendras Sąjungos, jos valstybių narių ir Islandijos įsipareigojimų vykdymas būtų veiksmingas, taip pat siekiant šį vykdymą suderinti su Sąjungos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema (ES ATLPS), nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB¹⁸, ir su Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu 406/2009/EB¹⁹;

¹⁵ OL C, , p. .

¹⁶ OL C, , p. .

¹⁷ OL L, , p. .

¹⁸ 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003 10 25).

¹⁹ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 406/2009/EB dėl valstybių narių pastangų mažinti jų šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, Bendrijai siekiant įvykdyti įsipareigojimus iki 2020 m. sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas (OL L 140, 2009 6 5, p. 136).

- (3) pirmuoju Kioto protokolo įsipareigojimų laikotarpiu tarptautiniu mastu sutarti išmetamųjų teršalų ir vienetų apskaitos bei tvarkymo reikalavimai, taip pat bendras Sąjungos ir jos valstybių narių įsipareigojimų vykdymas buvo įgyvendinti Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu 280/2004/EB²⁰ ir vadinamaisiais registrų reglamentais²¹. Ankstesni registrų reglamentai pakeisti Komisijos reglamentu (ES) Nr. 389/2013²², kuriame dabar nustatytos vienetų tvarkymo nuostatos, susijusios su ES ATLPS ir Sprendimo 406/2009/EB²³ įgyvendinimu bei pagal juos vykdoma veikla. Neseniai priimtame Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 525/2013²⁴ nebeliko reikiamo teisinio pagrindo, kad būtų galima priimti deleguotuosius aktus, skirtus antrojo įsipareigojimų laikotarpio taisyklėms įgyvendinti;
- (4) antruoju įsipareigojimų laikotarpiu Sąjungos nustatytoji norma yra susijusi su iš šaltinių, kuriems taikoma ES ATLPS, išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu tiek, kiek jam taikomas Kioto protokolas, o atitinkamos valstybių narių ir Islandijos nustatytosios normos yra susijusios su šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu, išmetamų iš visų kitų šaltinių ir sugeriamų visais kitais absorbentais, kuriems taikomas Kioto protokolas;
- (5) Sprendimu 1/CMP.8²⁵ iš dalies pakeistos taisyklės, pagal kurias nustatoma, ar subjektas atitinka dalyvavimo lanksčiuosiuose mechanizmuose, įgyvendinamuose pagal Kioto protokolą, kriterijus. Jame taip pat nustatoma, kiek pirmojo įsipareigojimų laikotarpio vienetų galima perkelti į antrą įsipareigojimų laikotarpį, ir reikalaujama, kad kiekviena Šalis sukurtų ankstesnio laikotarpio pertekliaus rezervą (ALPR). Be to, tame sprendime taip pat numatyta, kad nuo pajamų, gautų pirmą kartą tarptautiniu mastu perduodant NNV ir už bendro įgyvendinimo projektus išduodant teršalų mažinimo vienetus (TMV), turi būti sumokėtas 2 % mokestis iš karto po to, kai prieš tai Šalių turėti NNV arba teršalų šalinimo vienetai (TŠV) konvertuojami į TMV. Dėl kitų Kioto protokolo antrojo laikotarpio įsipareigojimų įgyvendinimo kol kas vyksta derybos;
- (6) norint nustatyti nuoseklias Kioto protokolo techninio įgyvendinimo Europos Sąjungoje po 2012 m. taisykles, sudaryti sąlygas veiksmingai bendrai vykdyti Sąjungos, jos

²⁰ 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas Nr. 280/2004/EB dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos Bendrijoje monitoringo mechanizmo ir Kioto protokolo įgyvendinimo (OL L 49, 2004 2 19, p. 1).

²¹ 2004 m. gruodžio 21 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 2216/2004 dėl standartizuotos ir apsaugotos registrų sistemos pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 280/2004/EB (OL L 386, 2004 12 29, p. 1) [2004] ir 2010 m. spalio 7 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 920/2010 dėl standartizuotos ir apsaugotos registrų sistemos sutinkamai su 2003/87/EB Europos Parlamento ir Tarybos direktyva ir Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 280/2004/EB (OL L 270, 2010 10 14, p. 1).

²² 2013 m. gegužės 2 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 389/2013, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos sprendimus Nr. 280/2004/EB ir Nr. 406/2009/EB įsteigiamas Sąjungos registras ir panaikinami Komisijos reglamentai (ES) Nr. 920/2010 ir Nr. 1193/2011 (OL L 122, 2013 5 3, p. 1).

²³ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 406/2009/EB dėl valstybių narių pastangų mažinti jų šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, Bendrijai siekiant įvykdyti įsipareigojimus iki 2020 m. sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas (OL L 140, 2009 6 5, p. 136).

²⁴ 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo stebėsenos bei ataskaitų ir kitos su klimato kaita susijusios nacionalinio bei Sąjungos lygmens informacijos teikimo mechanizmo ir kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 280/2004/EB (OL L 165, 2013 6 18, p. 13).

²⁵ Sprendimas 1/CMP.8, priimtas šalių konferencijoje, kuri laikoma Kioto protokolo šalių posėdžiu, FCCC/KP/CMP/2012/13/Add.1.

valstybių narių ir Islandijos įsipareigojimus ir užtikrinti, kad tai derėtų su ES ATLPŠ veikla ir Sprendimu dėl pastangų pasidalijimo, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus pagal SESV 290 straipsnį. Rengdama ir rašydama deleguotuosius aktus, Komisija turėtų užtikrinti, kad jie derėtų su tarptautiniu mastu priimtais reikalavimais, bendro įsipareigojimų vykdymo susitarimo sąlygomis, nustatytomis Sprendime [...] ir atitinkamais Sąjungos teisės aktais,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 iš dalies keičiamas taip:

1. 3 straipsnyje įterpiami 13a ir 13b punktai:

„13a) įsipareigojimų laikotarpio rezervas (ILR) – rezervas, sukurtas pagal Sprendimo 11/CMP.1 priedą arba kitus atitinkamus JTBBKK arba Kioto protokolo organizacijų sprendimus;

13b) ankstesnio laikotarpio pertekliaus rezervas (ALPR) – rezervas, sukurtas pagal Sprendimą 1/CMP.8 arba kitus atitinkamus JTBBKK arba Kioto protokolo organizacijų sprendimus;“

2. 10 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 10 straipsnio 1 dalis papildoma šia pastraipa:

„Sąjunga ir valstybės narės savo registruose apskaito pagal Kioto protokolą, Sprendimą 1/CMP.8 arba kitus atitinkamus JTBBKK ar Kioto protokolo organizacijų sprendimus perduodamus vienetus kaip dalį pajamų, gautų išdavus TMV ir pirmą kartą tarptautiniu mastu perdavus NNV.“

b) 10 straipsnis papildomas šia 5 dalimi:

„5. Komisija taip pat įgaliojama priimti deleguotuosius aktus pagal 25 straipsnį kuriais užtikrinama, kad vykdant Sąjungos ir valstybių narių registrų veiklą būtų techniškai įgyvendintas Kioto protokolas, sudaromos sąlygos veiksmingai bendrai vykdyti Sąjungos, jos valstybių narių ir Islandijos įsipareigojimus ir tai suderinama su Direktyvos 2003/87/EB bei Sprendimo 406/2009/EB taikymu, įskaitant:

- (a) vienetų tvarkymo procesus, kaip antai NNV, PTMV (įskaitant IPTMV ir LPTMV), TMV ir TŠV sandorius (išdavimą, perdavimą, įsigijimą, panaikinimą, nurašymą, perkėlimą, pakeitimą ar galiojimo datos pakeitimą) Europos Sąjungos, nacionaliniuose valstybių narių ir Islandijos registruose ir tarp tokių registrų;
- (b) apskaitos procesus, susijusius su perėjimu nuo pirmojo prie antrojo įsipareigojimų laikotarpio, įskaitant pirmojo įsipareigojimų laikotarpio NNV, PTMV ir TMV pertekliaus perkėlimą į antrąjį įsipareigojimų laikotarpį;
- (c) Sąjungos ir valstybių narių ankstesnio laikotarpio pertekliaus rezervų ir įsipareigojimų laikotarpio rezervų sukūrimą ir tvarkymą;
- (d) pajamų dalies apskaitą, numatytą šio straipsnio 1 dalyje.

Priimdama pirmoje pastraipoje nurodytus deleguotuosius aktus Komisija užtikrina, kad būtų nuosekliai įgyvendinami tarptautiniu mastu priimti apskaitos reikalavimai,

Sąjunga ir valstybės narės kuo skaidriau ir tiksliau apskaitytų Kioto vienetų patirdamos kuo mažesnę administracinę naštą ir išlaidas.“

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas